

Sygn. akt VIII Pz 157/18

POSTANOWIENIE

Dnia 11 lutego 2019 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w następującym składzie:

Przewodniczący: SSO Teresa Kalinka

Sędziowie: SSO Patrycja Bogacińska- Piątek

SSR del Magdalena Kimel

po rozpoznaniu sprawy w dniu 11 lutego 2019 w G.

na posiedzeniu niejawnym

w sprawie J. S.

przeciwko Spółce (...) S.A w B.

o ekwiwalent pieniężny z tytułu prawa do bezpłatnego węgla

na skutek zażalenia pozwanej

od postanowienia Sądu Rejonowego w Z.

z dnia 9 października 2018 *sygn. akt* IV P 412/18

p o s t a n a w i a:

oddalić zażalenie.

(-) SSO Patrycja Bogacińska-Piątek (-) SSO Teresa Kalinka (-) SSR del Magdalena Kimel

Sędzia Przewodniczący Sędzia

UZASADNIENIE

Powódka domagała się przyznania świadczenia rekompensacyjnego w wysokości 10.000zł z tytułu utraty prawa do bezpłatnego węgla.

Pozwana wniosła o oddalenie powództwa i zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego wskazując, że powódka nie spełnia przesłanek do otrzymania rekompensaty.

Powódka po otrzymaniu odpowiedzi na pozew cofnęła odwołanie i wniosła o nieobciążanie jej kosztami procesu z uwagi na trudną sytuację majątkową. Wskazała, że otrzymuje emeryturę w wysokości 1.500 zł a gospodarstwo domowe prowadzi sama.

Postanowieniem z dnia 14 września 2018 r. Sąd Rejonowy w Z. umorzył postępowanie, a postanowieniem z dnia 9 października 2018 r. odstąpił od obciążania powódki kosztami postępowania.

Zażalenie na postanowienie w przedmiocie kosztów zastępstwa procesowego wniosła pozwana zarzucając naruszenie art. 98 i 102 k.p.c. poprzez odstąpienie od obciążania powódki kosztami postępowania pomimo przegrania sprawy, a także pomimo niezaimplementowania przesłanek, o których mowa w art. 102 k.p.c. tj. wypadków szczególnie uzasadnionych. Domagała się zmiany zaskarżonego postanowienia Sądu, zawartego w wyroku i zasądzenia kosztów zastępstwa procesowego w kwocie 1.350zł oraz zwrotu kosztów postępowania zażaleniowego.

W odpowiedzi na zażalenie powódka wskazała, że nie jest w stanie ponieść kosztów zastępstwa procesowego strony przeciwnej w kwocie 1.350 zł, ponieważ znajduje się w bardzo ciężkiej sytuacji materialnej. Na złożenie odwołania miała krótki czas a powództwo cofnęła jeszcze przed rozprawą.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Zażalenie nie zasługuje na uwzględnienie.

Powódka domagała się zasądzenia kwoty 10.000zł z tytułu utraty prawa do bezpłatnego węgla na podstawie ustawy z dnia 12 października 2017r. o świadczeniu rekompensacyjnym z tytułu utraty prawa do bezpłatnego węgla (Dz.U. z 2017r., poz. 1971).

Należy podnieść za Sądem Najwyższym, iż wyjątek od zasady ponoszenia kosztów za wynik sprawy przewiduje art. 102 k.p.c., który pozwala w szczególnie uzasadnionych wypadkach na zasądzenie od strony przegrywającej tylko części kosztów lub nieobciążenie jej w ogóle kosztami; nadto przepis art. 102 k.p.c. nie może być rozszerzająco wykładany i wyklucza uogólnienie, a może być stosowany w zależności od konkretnego przypadku (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 lutego 1981r., sygn. akt IV PZ 11/81, LEX nr 8307).

Przepis ten pozwala zatem na wyłączenie podstawowej zasady ponoszenia kosztów procesu, jaką jest finansowa odpowiedzialność za wynik sprawy wyrażona w art. 98 § 1 k.p.c., w sytuacjach wyjątkowych (określonych przez ustawę jako wypadki szczególnie uzasadnione).

Sąd Najwyższy wielokrotnie podkreślał, że stosowanie art. 102 kpc opiera się na dyskrecjonalnej władzy sędziego i zasadniczo uwzględnia poczucie sprawiedliwości i zasady słuszności (zob. na ten temat postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 15 marca 2013r. sygn. V CZ 89/12, LEX nr 1331384; z dnia 17 kwietnia 2013r. sygn. V CZ 124/12, LEX nr 1341727; z dnia 17 kwietnia 2013r. sygn. V CZ 130/12, LEX nr 1341731; z dnia 17 kwietnia 2013r. sygn. V CZ 132/12, LEX nr 1341732; z dnia 18 kwietnia 2013r. sygn. III CZ 75/12, LEX nr 1353220).

Do kręgu "wypadków szczególnie uzasadnionych" należą zarówno okoliczności związane z samym przebiegiem procesu, jak i leżące na zewnątrz. Jako przykłady okoliczności związanych z samym przebiegiem procesu wskazuje się sytuacje wynikające z charakteru żądania poddanego rozstrzygnięciu, jego znaczenia dla strony, subiektywne przekonanie strony o zasadności roszczeń, przedawnienie roszczenia, prekluzję. Natomiast przyczyny leżące na zewnątrz są determinowane przez sytuację majątkową i życiową strony, z tym zastrzeżeniem, że niewystarczające jest powoływanie się jedynie na trudną sytuację finansową, nawet jeśli była podstawą zwolnienia od kosztów sądowych. Podkreśla się przy tym, że zastosowanie art. 102 k.p.c. powinno być oceniane przy uwzględnieniu całokształtu okoliczności danej sprawy. Ocena stanów faktycznych pod kątem dopuszczalności zastosowania zasady słuszności odnośnie do obowiązku zwrotu kosztów procesu pozostawiona została sądowi, który powinien kierować się w tym zakresie własnym poczuciem sprawiedliwości z uwzględnieniem zasad współżycia społecznego (tak też: wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z 3 listopada 2017 r., I ACa 427/17).

W uzasadnieniu zaskarżonego rozstrzygnięcia, Sąd I instancji przytoczył okoliczności, które usprawiedliwiają nieobciążenie powódki kosztami zastępstwa procesowego.

Powódka w toku procesu przedstawiła swoją sytuację materialną, która biorąc po uwagę wysokość otrzymywanej emerytury jest trudna. Sytuacja życiowa i majątkowa powódki uzasadnia zatem nieobciążania jej kosztami zastępstwa procesowego strony przeciwnej, albowiem jak słusznie przyjął Sąd I instancji, powódka nie jest w stanie ponieść tak dużych kosztów.

Ponadto powódka w toku procesu nie była reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika i powództwo cofnęła jeszcze przed rozprawą po zapoznaniu się z treścią odpowiedzi na pozew.

W tej sytuacji Sąd I instancji powołując się na szczególne okoliczności sprawy prawidłowo, w oparciu o art. 102 k.p.c., odstąpił od obciążania powódki kosztami zastępstwa procesowego.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy na podstawie art. 397 k.p.c i 385 k.p.c. oddalił zażalenie jako nieuzasadnione.

(-) SSO Patrycja Bogacińska-Piątek (-) SSO Teresa Kalinka (-) SSR del Magdalena Kimel

Sędzia Przewodniczący Sędzia